

O HLOUPÉ ŽENĚ

BYL JEDEN MUŽ, KTERÝ MĚL ŽENU HLOUPOU ZROVNA dost. Jednoho dne ptala se muže: „A načože ti tá múka hore na padláši¹ a toľko braučoviny² a slaniny v kochu³?“

„Či vieš, ženička,“ odpoveděl muž, „tú múku, až budě treba, zamiesiš a tá braučovina a slanina budě na kapustu⁴.“

„A čože to máš v tom starom hrnčoku pod ložom?“

„Ej to sú tĕkvicové⁵ jadrá; až pojedě ztaděto hrnčiar, vyčaríme⁶ ich za nový hrnčok“ – řekl muž. Byly to ale peníze. – Muž ale znaje, že nemívá žena jeho všech pět pohromadě, nechtěl jí to říci. – Druhý den ráno, když odcházel do práce, kázal, aby mu vyčistila šaty a všecko do pořádku uvedla, večer že se vrátí.

„Vyčistím, mužičku, všetko, nĕstaraj sa“ – ujišťovala žena. – Muž odešel, a sotva byl pryč, jel okolo chalupy hrnčír s plným vozem hrnců. – Žena jak ho spatřila, uchopila rychle zpod lože starý hrnec s domnělymi jádry, a vyběhnouc před dvěře, volala na hrnčíře: „Hej, človiečku, človiečku, čakajte! Iděm s vami na čary.“

„A načože, ženička, chcetě čarit?“ ptal se hrnčír.

„Tuto na tĕkvicové jadrá, dlho už ich muoj muž pre vás nahával, aby stě nám dal za ně nový hrnčok.“ – Hrnčír vida místo jader peníze, věděl hned, jakého to má před sebou kupce. – I chválil jádra, že jsou pěkná, a složil ženě rychle s půl vozem hrnců, nad čímž se ona velmi potěšila. Hrnčír s penězi odjel a žena hrnky nastrkala na kůly u plotu, jeden vedle druhého. – Jeden maličký se jí tam nevešel, i začala volati na ostatní hrnky: „Pošiňtě sa, pošiňtě, či něvidítě, že

¹ Půdě. ² Vepřoviny. ³ Komíně. ⁴ Zelf. ⁵ Turkové.

⁶ Je posud v některých krajinách na Slovensku způsob, že se vyměňuje věc za věc, k. př. za vošatku švestek vošatku obilí, za žejdlíkový nový hrnek žejdlík zrní a jiné, čarit vyměňovat.

němá ten maličký mesta?“ – a když nechtěly hrnce uhnout, vzala palici, a jak mlátila, tak mlátila do nich, až střepy daleko lítaly. – Když je všecky rozbila, nastrčila na kůl ten maličký a velmi si libovala, kterak dobře to vyvedla. – Potom šla do kuchyně, sundala maso z komínu, vzala i slaninu, všecko odnesla do zahrady a pokladla tím hlávky zelí. – Netrvalo to dlouho, přišli psi a sežrali maso i slaninu. I rozlítla se na ně žena, vzala kyj a ze zahrady je vyhnala, ale svého vlastního chytila, dovedla do sklepa a přivázala k čepu u sudu. Pes se trhal, až vytrhl čep a utekl, žena ale, vidouc, jak se víno ze sudu valí, běžela na půdu pro mouku a všecku ji do toho zamísila. – Když to všecko tak dobře vyvedla, vzpomněla si ještě, že má mužovi šaty čistit. Šla tedy do komory, vynesla všecko jeho šatstvo, kabáty, nohavice, čapky, kde co bylo, naházela to do necek, svařila vodu, namydčila a pěkně spařila. – Když to všecko pěkně vypařila, vyprala a vyplákala, pověsila to na plot. Zanedlouho přišel muž domů. – I šla mu hned vstříc a začala vypravovat, co přes celý den dělala a jak všecko pěkně do pořádku uvedla. – Mužovi ovšem při jejím vypravování vlasy vstávaly – i nevěděl, co jí má udělat, má-li ji zabít, nebo vyhnat, či co s ní.

„Ej ženo, parom ti do duše, veď si ty sprostá' ako baraní roh!“ – zvolal pln zlosti a začal jí vykládat, co udělala, – „ale už darmo“ – doložil po krátkém rozmyšlení – „teraz len chytro choj, či dohoníme toho hrnčiara. Ty id' na ľavý, ja idem na pravý bok; jestli ho uvidíš skorej, zavolaj na mňa, jestli ja ho skorej uvidím, zavolám na teba.“ – Rozešli se. – Za malou chvíli začala žena křičeti: „Hej, hej muži, chytro pobež, už ho mám, toho pluhauca!“ – Muž běžel o překot, a když přiběhl k ženě, viděl, že drží obejmutého hastroše, který v zelí stál. „Jaj bože, už to do poraženia s tou hlúpou ženou! Čože ja budem s ňou robit?“ – Když si tak vzdychal, napadla mu dobrá lest. – „Ženička,“ pravil jí hlasem zcela

⁷ Hloupá.

pokojným a upřímným, jako by se nebylo nic stalo, „ženička, či si nepočula, že bude vojna s Turkom a že musia aj ženy do ohňa⁸?“

„Jaj beda, mužičku – a či naozaj?“ zvolala žena, plna strachu.

„Nuž veru naozaj – a či by si sa bála íst na Turka?“

„Bodaj skapal pohan – veru by som sa bála.“

„Nu, neboj sa, veď ťa ja skryjem, že ťa nĕnajdú.“

„Ach, skryže ma, skry, mužičku,“ prosila žena a muž vzal ji za ruku a šel s ní do lesa. V lese vykopal hlubokou jámu, ženu do ní dal a zahrabal až po krk, takže jí jen hlavu vidĕti bylo. – Muž ale natrhal mechu, nasbíral listí a pěknĕ jí hlavu obložil a zasypal. – Potom prikázav jí, aby se tiše a pokojně chovala, odešel domů. – Žena, nĕborka, sedĕla jako peň, ani nehlesla; prišla noc a ona vždy trpĕlivĕ sedĕla, myslíc, že to tak musí býti. Tu najednou slyší hlasy a vidí svĕtlo se míhat a blíž a blížĕ přicházeti. Byli to zbojníci, vracející se z zboje. – Když prišli až k ní, zastali a vůdce pravil: „Tuto sme istí a tu muožeme aj peniaze rátať⁹. Dajteže to svetlo na ten parez!“ Ten pařízek, na nějž si zbojníci svĕtlo dali, byla ale ženina hlava. – Chvíli hodnou to trvalo, zbojníci měli před sebou hromádku zlatých penĕz ležeti, an se tu nedaleko nich ozývá bolestné: „Jaj, jaj, jaj!“ I popadl je všecy strach, zhasli svĕtlo, peníze rozházeli a pryč utíkali, co pára stačila. Jajkání to přicházelo od zakopanĕ ženy; svĕtlo, které dohořivalo, začalo jí páliť hlavu, a nemohouc se déle zdržeti bolesti, vzdychla si, což zbojníky tak polekalo, že se dali na útĕk a více se nevrátili. – Muž časně ráno vstal, nedalo mu to pokoje, co ta žena v lese dělá, bylo mu jí přece líto, i vzchopil se a šel do lesa. – Když ho vidĕla žena přicházeti, volala radostně: „Ľa mužičku, či som ti nĕvyrobila viac peňazí, nĕž som dala za hrnĕoky?“ – a tu mu povídala, jak se s ní dělo. – Muž vida hromadu zlatých penĕz, odpustil ženĕ vše, rychle ji vyhrabal

⁸ Do boje. ⁹ Spočítat.

a domů odvedl. – Koupili si zase mouku, víno, vepřovinu a slaninu, koupili si i nové šatstvo a novou chalupu –, a že měli hodně peněz, měli, jak se samo sebou rozumí, také napotom oba dva dost rozumu.